

405

P O R O Z U M I E N I E

między Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką, w formie not, wymienionych w Warszawie dnia 28 czerwca 1937 r. w sprawie utworzenia Komisji Likwidacyjnej Naczelnego Komitetu Kolei Górnośląskich oraz w sprawie zlikwidowania wspólnego normalnotorowego taboru towarowego Kolei Górnośląskich.

W IMIENIU RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ,
M Y, I G N A C Y M O Ś C I C K I,
PREZYDENT RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, wiadomym czynimy:

Dnia dwudziestego ósmego czerwca tysiąc dziewięćset trzydziestego siódmego roku wymienione zostały w Warszawie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Rzeszy Niemieckiej noty, stanowiące porozumienie w sprawie utworzenia Komisji Likwidacyjnej Naczelnego Komitetu Kolei Górnośląskich oraz w sprawie zlikwidowania wspólnego normalnotorowego taboru towarowego Kolei Górnośląskich, o następującym brzmieniu dosłownym:

Deutsche Botschaft
Warschau
P. III. 2e/6.37
2 Anlagen

Warschau, den 28 Juni 1937.

Herr Unterstaatssekretär!

Bezugnehmend auf die in Köln in der Zeit vom 28. April bis 8. Mai 1937 und in Warschau in der Zeit vom 20. Mai bis 2. Juni 1937 geführten deutsch-polnischen Verhandlungen, betreffend den gegenseitigen Eisenbahnverkehr, beehre ich mich Eurer Exzellenz folgende Vereinbarung vorzuschlagen:

1) Die Reichsregierung und die Polnische Regierung sind einverstanden mit den während der obengenannten Verhandlungen ausgearbeiteten Bestimmungen über die Einrichtung einer Abwicklungsstelle des Oberkomitees der Oberschlesischen Eisenbahnen und über die Auflösung des gemeinsamen Normalspur-Güterwagenparkes der Oberschlesischen Eisenbahnen.

2) Der deutsche und der polnische Text der vorerwähnten Bestimmungen sind dieser Note beigelegt und bilden einen Bestandteil dieser Vereinbarung.

3) Diese Vereinbarung wird ratifiziert und die Ratifikationsurkunden werden möglichst bald in Berlin ausgetauscht werden. Sie tritt in Kraft am 5. Tage nach dem Tage des Austausches der Ratifikationsurkunden und bleibt in Kraft bis zum 15. Oktober 1937.

Ich bitte Eure Exzellenz mich benachrichtigen zu wollen, ob die Polnische Regierung mit dieser Vereinbarung einverstanden ist.

Genehmigen Sie, Herr Unterstaatssekretär, den Ausdruck meiner ausgezeichneten Hochachtung.

Moltke

Seiner Exzellenz
Herrn Jan SZEMBEK
Unterstaatssekretär im Ministerium
für Auswärtige Angelegenheiten
in Warschau

BESTIMMUNGEN

über die Einrichtung einer Abwicklungsstelle des Oberkomitees der Oberschlesischen Eisenbahnen und über die Auflösung des gemeinsamen Normalspur-Güterwagenparkes der Oberschlesischen Eisenbahnen.

1) Da die Eisenbahnbestimmungen des deutsch-polnischen Abkommens über Oberschlesien vom 15. Mai 1922 (Genfer Abkommen Titel VIII) und damit auch die Bestimmungen über das Oberkomitee der Oberschlesischen Eisenbahnen am 15. Juli 1937 ausser Kraft treten, wird zur Abwicklung der Geschäfte des Oberkomitees und des ihm beigeordneten Wagenamtes für die Zeit vom 15. Juli bis 30. September 1937 in Beuthen O/S. eine „Abwicklungsstelle des Oberkomitees der Oberschlesischen Eisenbahnen“, die zugleich eine Abwicklungsstelle des zum Oberkomitee gehörigen Wagenamtes umfasst, eingerichtet.

2) Die Abwicklungsstelle des Oberkomitees besteht aus den bis zum Ablauf des Genfer Abkommens beim Oberkomitee tätig gewesenem beiden Mitgliedern des Oberkomitees. Das Oberkomitee oder dessen Abwicklungsstelle entscheidet selbst darüber, welche von den bei dem Oberkomitee beschäftigten Beamten und Angestellten sowie auf welche Zeit sie zur Erledigung der Abwicklungsarbeiten bei der Abwicklungsstelle zu verbleiben haben.

3) Aus Zweckmässigkeitsgründen wird der gemeinsame Normalspur-Güterwagenpark der Oberschlesischen Eisenbahnen nicht erst mit dem 15. Juli 1937, sondern nach den hierfür zu treffenden Vereinbarungen der Eisenbahnverwaltungen bereits mit dem 30. Juni 1937 aufgelöst. Es stellen daher von diesem Tage an dem Oberkomitee und vom 15. Juli 1937 an seiner Abwicklungsstelle keine Befugnisse bezüglich der Verteilung der Güterwagen mehr zu. Dagegen obliegt der Abwicklungsstelle die Prüfung der Abrechnung der Einnahmen und Ausgaben der Wagenmieten im Verkehr mit anderen Bahnen und ihre Verteilung nach dem bisher vereinbarten Verfahren auf die beiden ober-schlesischen Eisenbahnnetze für die Zeit bis zum 30. Juni 1937.

4) Die Abwicklungsstelle bearbeitet und versendet die Verkehrs- und Betriebsstatistik der Oberschlesischen Eisenbahnen für das Jahr 1936. Von der Aufstellung einer Statistik für das erste Halbjahr 1937 wird abgesehen.

5) Die Abwicklungsstelle erledigt etwa sonst noch erforderlich werdende Abwicklungsgeschäfte des Oberkomitees.

6) Die Beamten der Abwicklungsstelle bleiben in persönlicher Hinsicht den für Beamte geltenden Vorschriften ihres Staates unterstellt.

7) Die Abwicklungsstelle regelt ihre Geschäftsordnung und die Aufbewahrung der Akten nach Beendigung der Abwicklung selbst.

POSTANOWIENIA

w sprawie utworzenia Komisji Likwidacyjnej Naczelnego Komitetu Kolei Górnośląskich oraz w sprawie zlikwidowania wspólnego normalnotorowego taboru towarowego Kolei Górnośląskich.

1) Ponieważ postanowienia kolejowe polsko-niemieckiej Konwencji dla Górnego Śląska z dnia 15 maja 1922 r. (Konwencja Genewska tytuł VIII) a w związku z tym również i postanowienia w sprawie Naczelnego Komitetu Kolei Górnośląskich tracą ważność z dniem 15 lipca 1937 r., zostaje utworzona dla zlikwidowania prac Naczelnego Komitetu oraz utworzonego przy nim Urzędu Wagonowego na czas od 15 lipca do 30 września 1937 r. w Beuthen O/S „Komisja Likwidacyjna Naczelnego Komitetu Kolei Górnośląskich“, która obejmuje zarazem Komisję Likwidacyjną przynależnego do Naczelnego Komitetu Urzędu Wagonowego.

2) Komisja Likwidacyjna Naczelnego Komitetu składa się z obu Członków Naczelnego Komitetu, którzy byli czynni przy Naczelnym Komitecie do czasu ważności Konwencji Genewskiej. Naczelny Komitet względnie Komisja Likwidacyjna zadecyduje, którzy z urzędników i pracowników, pełniących służbę w Naczelnym Komitecie, oraz na jaki czas mają pozostać w Komisji Likwidacyjnej dla załatwienia prac likwidacyjnych.

3) Wspólny normalnotorowy tabor towarowy Kolei Górnośląskich zostanie celowo zlikwidowany nie 15 lipca 1937 r., ale zgodnie z porozumieniem, które w tym względzie mają zawrzeć Zarządy Kolejowe już z dniem 30 czerwca 1937 r. Poczawszy od tego dnia nie przysługują zatem Naczelnemu Komitetowi a od dnia 15 lipca 1937 r. Komisji Likwidacyjnej żadne uprawnienia w sprawie rozdziału wagonów towarowych. Natomiast do obowiązków Komisji Likwidacyjnej należy kontrola obrachunku dochodów i wydatków z czynszu wagonowego w komunikacji z innymi kolejami, oraz ich podział na obie sieci Kolei Górnośląskich za okres do 30 czerwca 1937 r. według dotychczas przyjętego postępowania.

4) Komisja Likwidacyjna opracuje i roześle statystykę ruchu i przewozów Kolei Górnośląskich za rok 1936. Od wydania statystyki za pierwsze półrocze 1937 odstępuje się.

5) Komisja Likwidacyjna załatwi poza tym jeszcze inne prace likwidacyjne Naczelnego Komitetu.

6) Urzędnicy Komisji Likwidacyjnej podlegają pod względem personalnym przepisom, obowiązującym urzędników ich Państwa.

7) Komisja Likwidacyjna opracuje własny regulamin pracy oraz ureguje sprawę przechowywania akt po ukończeniu likwidacji.

8) Die Abwicklungsstelle verkehrt mit den deutschen Stellen in der deutschen, mit polnischen Stellen in polnischer Sprache. Im Verkehr mit Privatparteien ist die Amtssprache des Landes massgebend, in dem die Privatpartei ihren Wohnsitz hat. Für den Verkehr der Privatparteien mit der Abwicklungsstelle sind beide Sprachen gleichberechtigt. Parteieingaben sind in der Sprache der Eingabe zu beantworten.

9) Die Abwicklungsstelle veranschlagt die gemeinschaftlichen Einnahmen und Ausgaben. Die Einnahmen werden je zur Hälfte verteilt. Die Bezüge des Deutschen Mitgliedes und der deutschen Beamten der Abwicklungsstelle trägt die Deutsche Reichsbahn, die Bezüge des Polnischen Mitgliedes und der polnischen Beamten der Abwicklungsstelle tragen die Polnischen Staatsbahnen. Alle sonstigen Personal- und sachlichen Ausgaben der Abwicklungsstelle tragen die Deutsche Reichsbahn und die Polnischen Staatsbahnen je zur Hälfte. Die Veranschlagung sowie alle Abänderungen und Ueberschreitungen bedürfen der Genehmigung der beiden Regierungen.

10) Die Abwicklungsstelle verrechnet ihre gemeinsamen Einnahmen und Ausgaben monatlich mit den zuständigen Eisenbahndirektionen unter Benutzung der örtlichen Eisenbahnkasse.

11) Das Wagenabrechnungsbüro Berlin wird so wie bisher gegen Vergütung für die Zeit bis zum 30. Juni 1937 die Abrechnung mit sämtlichen Eisenbahnverwaltungen aufstellen und der Abwicklungsstelle des Wagenamtes übersenden. Die Abwicklungsstelle des Wagenamtes wird nach erfolgter Prüfung die Abrechnung mit diesen Verwaltungen vornehmen. Jeder der beiden Direktionen steht das Recht zu, in Berlin in die Rechnungsunterlagen Einsicht zu nehmen.

12) Die Abwicklungsstelle des Wagenamtes ist berechtigt, in dem für die Abwicklung der Geschäfte notwendigen Umfange Erhebungen bei den deutschen und polnischen Behörden und Dienststellen schriftlich oder persönlich anzustellen.

13) Für die Zeit des Bestehens der Abwicklungsstelle und da zu deren Auflösung noch einige Tage über den 30. September 1937 hinaus erforderlich sein werden, bleiben bis zum 15. Oktober 1937 für die Mitglieder und Beamten der Abwicklungsstelle die bisher zuerkannten Rechte vorbehalten und zwar:

- a) Jeder der vertragschliessenden Staaten sichert dem dem anderen Staate angehörenden Mitgliede der Abwicklungsstelle die diplomatischen Vorrechte und Befreiungen zu.
- b) Die Mitglieder und Beamten der Abwicklungsstelle dürfen, falls sie in dem Gebiete des Staates wohnen, dessen Angehörige sie nicht sind, hinsichtlich der Teilnahme an den für ihren Wohn-

8) W stosunkach swych z urzędami polskimi Komisja Likwidacyjna posługuje się językiem polskim, z urzędami zaś niemieckimi językiem niemieckim. W stosunku do stron prywatnych obowiązuje język urzędowy tego Państwa, w którym mieszka strona prywatna. Dla stosunków stron prywatnych z Komisją Likwidacyjną oba języki są równorzędne. Na podania należy udzielać odpowiedzi w języku, w jakim zostały wniesione.

9) Komisja Likwidacyjna preliminuje wspólne dochody i rozchody. Dochody zostaną podzielone po połowie. Uposażenia polskiego Członka i polskich urzędników Komisji Likwidacyjnej pokrywają Polskie Koleje Państwowe, uposażenie niemieckiego Członka oraz niemieckich urzędników Komisji Likwidacyjnej pokrywa Kolej Rzeszy Niemieckiej. Wszelkie pozostałe koszty personalne i rzeczowe Komisji Likwidacyjnej ponoszą Polskie Koleje Państwowe i Koleje Rzeszy Niemieckiej po połowie. Preliminarz jako też wszelkie zmiany w nim i przekroczenia wymagają zgody obu Rządów.

10) Co miesiąc Komisja Likwidacyjna rozrachowuje swoje wspólne dochody i wydatki z odnośnymi Dyrekcjami Kolejowymi za pośrednictwem miejscowej kasy stacyjnej.

11) Biuro Obrachunkowe w Berlinie będzie załatwiała jak dotychczas za wynagrodzeniem obrachunek z wszelkimi zarządami kolejowymi za czas do 30 czerwca 1937 r. i prześle go Komisji Likwidacyjnej Urzędu Wagonowego. Komisja Likwidacyjna Urzędu Wagonowego przeprowadzi po dokonanej kontroli obrachunek z odnośnymi zarządami. Każdej z obu Dyrekcji przysługuje prawo wglądu do materiału obrachunkowego w Berlinie.

12) Komisja Likwidacyjna Urzędu Wagonowego ma prawo przeprowadzania kontroli w zakresie koniecznym dla zlikwidowania spraw tak w drodze pisemnej, jak też na miejscu w polskich i niemieckich władzach oraz jednostkach służbowych.

13) Na czas istnienia Komisji Likwidacyjnej oraz ze względu na to, że na zlikwidowanie tejże będzie potrzebnych kilka dni po 30 września 1937 r., przysługują do 15 października 1937 r., członkom i urzędnikom Komisji Likwidacyjnej posiadane dotychczas prawa, a mianowicie:

- a) Każde z układających się Państw zapewnia dyplomatyczne przywileje i ulgi Członkowi Komisji Likwidacyjnej, przynależnemu do drugiego Państwa.
- b) Członkowie i urzędnicy Komisji Likwidacyjnej korzystają, mieszkając na obszarze Państwa, do którego nie przynależą, na równi z obywatelami tego Państwa, z urządzeń publicznych istnie-

- sitz bestehenden öffentlichen Einrichtungen, namentlich den Einrichtungen des allgemeinen Rechtsschutzes und des Kirchen- und Schulwesens sowie in Bezug auf die Regelung des Wohnwesens und der wirtschaftlichen Versorgung nicht schlechter gestellt werden als die Angehörigen dieses Staates.
- c) Ausnahmebestimmungen zu Ungunsten von Ausländern finden auf die Mitglieder und Beamten der Abwicklungsstelle keine Anwendung.
- d) Die einem der vertragschliessenden Staaten angehörenden Mitglieder und Beamten der Abwicklungsstelle behalten für die Zeit der Abwicklung die von der Regierung des anderen Staates ausgestellte Ausweise, die ihnen gestatten, ohne einen Pass oder ein sonstiges Ausweispapier die Grenze zu überschreiten und sich innerhalb des dem anderen Staate zugehörenden Teiles des ehemaligen Abstimmungsgebietes aufzuhalten. Für etwaige dienstliche Reisen ausserhalb des ehemaligen Abstimmungsgebietes sollen ihnen die erforderlichen Sichtvermerke unentgeltlich ausgestellt werden.
- e) Die Beamten der Abwicklungsstelle geniessen, soweit sie sich dienstlich in dem Gebiete des Staates aufhalten, dessen Angehörige sie nicht sind:
- 1) Befreiung von allen Abgaben und Steuern auf das Gehalt und die übrigen Einnahmen aus ihrer dienstlichen Tätigkeit bei der Abwicklungsstelle mit Ausnahme der Kommunal- und Kirchensteuern sowie der Schulabgaben,
 - 2) Freiheit von jeder Art öffentlich-rechtlicher persönlicher Dienst- und Sachleistungen,
 - 3) Befreiung von der ordentlichen Gerichtsbarkeit in Ansehung ihrer dienstlichen Tätigkeit sowie von der Untersuchungshaft, sofern es sich nicht um die Verfolgung wegen eines Verbrechens handelt,
 - 4) Befreiung von der Pflicht zur Ablegung eines Zeugnisses über Vorgänge, die ihre amtliche Tätigkeit betreffen, soweit nicht die Abwicklungsstelle Ablegung des Zeugnisses gestattet.
- f) Die polnischen Beamten der Abwicklungsstelle geniessen Freiheit von den deutschen Einfuhrzöllen für alle zu ihrem persönlichen oder dienstlichen Gebrauch oder Verbräuche bestimmten Gegenstände, die sie aus Polen einführen, und Freiheit von den deutschen Ausfuhrabgaben für diejenigen der bezeichneten der Gegenstände, die sie
- jących w miejscu ich zamieszkania, a zwłaszcza z instytucyj ogólnej ochrony prawnej, kościelnych i szkolnych, oraz opieki w dziedzinie spraw mieszkaniowych i aprowizacyjnych.
- c) Przepisy wyjątkowe, dotyczące cudzoziemców, nie mają zastosowania do członków i urzędników Komisji Likwidacyjnej.
- d) Członkowie i urzędnicy Komisji Likwidacyjnej, przynależni do jednego z układających się Państw, zatrzymują na czas likwidacji otrzymane od Rządu drugiego Państwa dowody tożsamości, uprawniające ich do przekraczania granicy bez paszportu lub innego dokumentu i do przebywania w części byłego obszaru plebiscytowego, należącej do drugiego Państwa. W razie ewentualnych podróży służbowych poza były obszar plebiscytowy mają być im wydane potrzebne wizy bezpłatne.
- e) Urzędnicy Komisji Likwidacyjnej korzystają w razie służbowego pobytu na obszarze Państwa, do którego nie przynależą:
- 1) ze zwolnienia od wszelkich opłat i podatków od poborów służbowych oraz innego wynagrodzenia, które otrzymują za swą działalność urzędową przy Komisji Likwidacyjnej, z wyjątkiem podatków komunalnych i kościelnych, oraz opłat szkolnych,
 - 2) ze zwolnienia od wszelkiego rodzaju świadczeń publicznoprawnych osobistych i rzeczowych,
 - 3) ze zwolnienia od sądownictwa zwykłego, o ile chodzi o ich służbową działalność, oraz od aresztu śledczego, chyba że idzie o ściganie zbrodni,
 - 4) ze zwolnienia od obowiązku składania świadectwa co do wydarzeń odnoszących się do ich urzędowej działalności, o ile Komisja Likwidacyjna nie zezwoli na złożenie świadectwa.
- f) Polscy urzędnicy Komisji Likwidacyjnej korzystają z wolności od niemieckich ceł wwozowych od wszelkich przedmiotów przeznaczonych dla ich osobistego lub urzędowego użytku lub zużycia, a sprowadzonych z Polski, oraz z wolności od niemieckich opłat wywozowych od wymienionych wyżej przedmiotów, które po użyciu odesłane zo-

nach gemachtem Gebrauche nach Polen zurückführen. Die Ein- und Ausfuhrverbote der vertragschliessenden Staaten finden auf diese Gegenstände keine Anwendung. Die Abfertigung der Gegenstände, für die diese Vergünstigungen in Anspruch genommen werden, erfolgt auf dem für den Wohnort des die Vergünstigung in Anspruch nehmenden Beamten zuständigen Zollamt für ihn und seine Haushaltsangehörigen gegen Vorlage einer Bescheinigung des Polnischen Mitgliedes der Abwicklungsstelle. Die vertragschliessenden Staaten behalten sich vor, gegebenenfalls im beiderseitigen Einvernehmen, weitere Aufsichts-massnahmen anzuordnen.

- g) Spätestens bis zum 16. Oktober 1937 sind die den Mitgliedern und Beamten der Abwicklungsstelle nach vorstehenden Bestimmungen ausgestellten Ausweise an die für sie zuständige Regierung zurückzugeben.

14) Dem Polnischen Mitgliede und den polnischen Beamten der Abwicklungsstelle werden, wie bisher, von der Devisenstelle des Oberfinanzpräsidenten Schlesiens auf Antrag des Deutschen Mitgliedes der Abwicklungsstelle monatlich Genehmigungsbescheide ausgestellt werden, die sie berechtigen, ihre von der Bahnhofskasse Beuthen O/S. gezahlten persönlichen Bezüge (Besoldungen, Reisekosten usw.) in polnische Währung umzuwechseln und nach Polen zu verbringen. Ebenso werden dem Deutschen Mitgliede und den deutschen Beamten der Abwicklungsstelle für notwendige Reisen nach Polen Genehmigungen für denselben Zweck auch fernerhin erteilt werden.

15) Einzelne Abwicklungsgeschäfte aus der Wagenmietabrechnung, die nach dem 30. September 1937 noch zu erledigen sind, werden von den zuständigen deutschen und polnischen Eisenbahndirektionen gemeinsam und im Einvernehmen mit den Abrechnungsstellen der Deutschen Reichsbahn und der Polnischen Staatsbahnen erledigt werden.

stana z powrotem do Polski. Zakazy przywozu i wywozu układajacych się Państw nie będą stosowane do tych przedmiotów w powyższym zakresie. Odprawa celna przedmiotów, co do których ulgi te będą wymagane, odbywa się w urzędzie celnym właściwym dla miejsca zamieszkania urzędnika, domagającego się ulgi, w stosunku do niego i do jego domowników, na podstawie przedłożonego zaświadczenia polskiego Członka Komisji Likwidacyjnej. Układające się Państwa zastrzegają sobie zarządzenia dalszych środków nadzorczych w razie potrzeby na podstawie wzajemnego porozumienia się.

- g) Najpóźniej do 16 października 1937 r. należy zwrócić jednoznacznie wydane Członkom i urzędnikom Komisji Likwidacyjnej w myśl powyższych przepisów dowody tożsamości.

14) Polskiemu Członkowi i polskiem urzędnikom Komisji Likwidacyjnej będą udzielane jak dotychczas przez Urząd Dewiz Nadprezydenta Skarbowego dla Śląska na wniosek Niemieckiego Członka Komisji Likwidacyjnej miesięczne zezwolenia upoważniające do wymiany na walutę polską i wywozu do Polski wypłacanych im w kasie stacyjnej w Beuthen O/S należności (uposażenia, koszty podróży itd.). Podobne zezwolenia na ten sam cel będą udzielane nadal Niemieckiemu Członkowi i niemieckim urzędnikom Komisji Likwidacyjnej w razie koniecznych wyjazdów służbowych do Polski.

15) Poszczególne prace likwidacyjne z obrachunku czynszu wagonowego, które będą musiały być załatwione jeszcze po 30 września 1937 r. zostaną załatwione wspólnie przez właściwe Dyrekcje Kolejowe i w porozumieniu z biurami obrachunkowymi Polskich Kolei Państwowych oraz Kolei Rzeszy Niemieckiej.

MINISTERSTWO
SPRAW ZAGRANICZNYCH

No. P. V. 95/N/1/4/37.

Dwa załączniki.

Panie Ambasadorze,

W związku z polsko - niemieckimi rokowaniami, odbytymi w Köln w czasie od 28 kwietnia do 8 maja 1937 r. i w Warszawie od 20 maja do 2 czerwca 1937 r. w sprawie wzajemnej komunikacji kolejowej, zechciał mi Pan Ambasador notą No. P. III. 2. e. z dnia dzisiejszego zaproponować następujące Porozumienie:

„1) Rząd Polski i Rząd Rzeszy Niemieckiej wyrażają zgodę na opracowane podczas powyższych rokowań postanowienia w sprawie utworzenia Komisji Likwidacyjnej Naczelne-

go Komitetu Kolei Górnośląskich oraz w sprawie zlikwidowania wspólnego, normalnotorowego taboru towarowego Kolei Górnośląskich.

2) Załączone do noty niniejszej polski i niemiecki teksty wyżej wymienionych postanowień, stanowią część składową niniejszego Porozumienia.

3) Porozumienie niniejsze będzie ratyfikowane i wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi możliwie najrychlej w Berlinie.

Wejdzie ono w życie piątego dnia po dacie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych i zachowa moc obowiązującą do dnia 15 października 1937 r."

Potwierdzając Waszej Ekszelencji odbiór wspomnianej noty, mam zaszczyt zawiadomić, że Rząd Polski przyjmuje Porozumienie zaproponowane w tej nocie.

Zechce Pan, Panie Ambasadorze, przyjąć zapewnienie mego bardzo wysokiego poważania.

Warszawa, dnia 28 czerwca 1937 r.

Szembek

Jego Ekszelencja

Pan Hans Adolf von MOLTKE
Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny
Rzeszy Niemieckiej
w Warszawie.

POSTANOWIENIA

w sprawie utworzenia Komisji Likwidacyjnej Naczelnego Komitetu Kolei Górnośląskich oraz w sprawie zlikwidowania wspólnego normalnotorowego taboru towarowego Kolei Górnośląskich.

1) Ponieważ postanowienia kolejowe polsko - niemieckiej Konwencji dla Górnego Śląska z dnia 15 maja 1922 r. (Konwencja Genewska tytuł VIII) a w związku z tym również i postanowienia w sprawie Naczelnego Komitetu Kolei Górnośląskich tracą ważność z dniem 15 lipca 1937 r., zostaje utworzona dla zlikwidowania prac Naczelnego Komitetu oraz utworzonego przy nim Urzędu Wagonowego na czas od 15 lipca do 30 września 1937 r. w Beuthen O/S „Komisja Likwidacyjna Naczelnego Komitetu Kolei Górnośląskich”, która obejmuje zarazem Komisję Likwidacyjną przynależnego do Naczelnego Komitetu Urzędu Wagonowego.

2) Komisja Likwidacyjna Naczelnego Komitetu składa się z obu Członków Naczelnego Komitetu, którzy byli czynni przy Naczelnym Komitecie do czasu ważności Konwencji Genewskiej. Naczelnym Komitetem względnie Komisją Likwidacyjną zadecyduje, którzy z urzędników i pracowników, pełniących służbę w Naczelnym Komitecie, oraz na jaki czas mają pozostać w Komisji Likwidacyjnej dla załatwienia prac likwidacyjnych.

BESTIMMUNGEN

über die Einrichtung einer Abwicklungsstelle des Oberkomitees der Oberschlesischen Eisenbahnen und über die Auflösung des gemeinsamen Normalspur-Güterwagenparkes der Oberschlesischen Eisenbahnen.

1) Da die Eisenbahnbestimmungen des deutsch-polnischen Abkommens über Oberschlesien vom 15. Mai 1922 (Genfer Abkommen Titel VIII) und damit auch die Bestimmungen über das Oberkomitee der Oberschlesischen Eisenbahnen am 15. Juli 1937 ausser Kraft treten, wird zur Abwicklung der Geschäfte des Oberkomitees und des ihm beigeordneten Wagenamtes für die Zeit vom 15. Juli bis 30. September 1937 in Beuthen O/S. eine „Abwicklungsstelle des Oberkomitees der Oberschlesischen Eisenbahnen“, die zugleich eine Abwicklungsstelle des zum Oberkomitee gehörigen Wagenamtes umfasst, eingerichtet.

2) Die Abwicklungsstelle des Oberkomitees besteht aus den bis zum Ablauf des Genfer Abkommens beim Oberkomitee tätig gewesenem beiden Mitgliedern des Oberkomitees. Das Oberkomitee oder dessen Abwicklungsstelle entscheidet selbst darüber, welche von den bei dem Oberkomitee beschäftigten Beamten und Angestellten sowie auf welche Zeit sie zur Erledigung der Abwicklungsarbeiten bei der Abwicklungsstelle zu verbleiben haben.

3) Wspólny normalnotorowy tabor towarowy Kolei Górnośląskich zostanie celowo zlikwidowany nie 15 lipca 1937 r., ale zgodnie z porozumieniem, które w tym względzie mają zawrzeć Zarządy Kolejowe już z dniem 30 czerwca 1937 r. Począwszy od tego dnia nie przysługują zatem Naczelnemu Komitetowi a od dnia 15 lipca 1937 r. Komisji Likwidacyjnej żadne uprawnienia w sprawie rozdziału wagonów towarowych. Natomiast do obowiązków Komisji Likwidacyjnej należy kontrola obrachunku dochodów i wydatków z czynszu wagonowego w komunikacji z innymi kolejami, oraz ich podział na obie sieci Kolei Górnośląskich za okres do 30 czerwca 1937 r. według dotychczas przyjętego postępowania.

4) Komisja Likwidacyjna opracuje i rozśle statystykę ruchu i przewozów Kolei Górnośląskich za rok 1936. Od wydania statystyki za pierwsze półrocze 1937 odstępuje się.

5) Komisja Likwidacyjna załatwi poza tym jeszcze inne prace likwidacyjne Naczelnego Komitetu.

6) Urzędnicy Komisji Likwidacyjnej podlegają pod względem personalnym przepisom, obowiązującym urzędników ich Państwa.

7) Komisja Likwidacyjna opracuje własny regulamin pracy oraz ureguje sprawę przechowywania akt po ukończeniu likwidacji.

8) W stosunkach swych z urzędami polskimi Komisja Likwidacyjna posługuje się językiem polskim, z urzędami zaś niemieckimi językiem niemieckim. W stosunku do stron prywatnych obowiązuje język urzędowy tego Państwa, w którym mieszka strona prywatna. Dla stosunków stron prywatnych z Komisją Likwidacyjną oba języki są równorzędne. Na podania należy udzielać odpowiedzi w języku, w jakim zostały wniesione.

9) Komisja Likwidacyjna preliminuje wspólne dochody i rozchody. Dochody zostaną podzielone po połowie. Uposażenia polskiego Członka i polskich urzędników Komisji Likwidacyjnej pokrywają Polskie Koleje Państwowe, uposażenie niemieckiego Członka oraz niemieckich urzędników Komisji Likwidacyjnej pokrywa Kolej Rzeszy Niemieckiej. Wszelkie pozostałe koszty personalne i rzeczowe Komisji Likwidacyjnej ponoszą Polskie Koleje Państwowe i Kolej Rzeszy Niemieckiej po połowie. Preliminarz jako też wszelkie zmiany w nim i przekroczenia wymagają zgody obu Rządów.

10) Co miesiąc Komisja Likwidacyjna rozrachowuje swoje wspólne dochody i wydatki z odpowiednimi Dyrekcjami Kolejowymi za pośrednictwem miejscowej kasy stacyjnej.

3) Aus Zweckmässigkeitsgründen wird der gemeinsame Normalspur-Güterwagenpark der Oberschlesischen Eisenbahnen nicht erst mit dem 15. Juli 1937, sondern nach den hierfür zu treffenden Vereinbarungen der Eisenbahnverwaltungen bereits mit dem 30. Juni 1937 aufgelöst. Es stehen daher von diesem Tage an dem Oberkomitee und vom 15. Juli 1937 an seiner Abwicklungsstelle keine Befugnisse bezüglich der Verteilung der Güterwagen mehr zu. Dagegen obliegt der Abwicklungsstelle die Prüfung der Abrechnung der Einnahmen und Ausgaben der Wagenmieten im Verkehr mit anderen Bahnen und ihre Verteilung nach dem bisher vereinbarten Verfahren auf die beiden ober-schlesischen Eisenbahnnetze für die Zeit bis zum 30. Juni 1937.

4) Die Abwicklungsstelle bearbeitet und versendet die Verkehrs- und Betriebsstatistik der Oberschlesischen Eisenbahnen für das Jahr 1936. Von der Aufstellung einer Statistik für das erste Halbjahr 1937 wird abgesehen.

5) Die Abwicklungsstelle erledigt etwa sonst noch erforderlich werdende Abwicklungsgeschäfte des Oberkomitees.

6) Die Beamten der Abwicklungsstelle bleiben in persönlicher Hinsicht den für Beamte geltenden Vorschriften ihres Staates unterstellt.

7) Die Abwicklungsstelle regelt ihre Geschäftsordnung und die Aufbewahrung der Akten nach Beendigung der Abwicklung selbst.

8) Die Abwicklungsstelle verkehrt mit den deutschen Stellen in der deutschen, mit polnischen Stellen in polnischer Sprache. Im Verkehr mit Privatparteien ist die Amtssprache des Landes massgebend, in dem die Privatpartei ihren Wohnsitz hat. Für den Verkehr der Privatparteien mit der Abwicklungsstelle sind beide Sprachen gleichberechtigt. Parteieingaben sind in der Sprache der Eingabe zu beantworten.

9) Die Abwicklungsstelle veranschlagt die gemeinschaftlichen Einnahmen und Ausgaben. Die Einnahmen werden je zur Hälfte verteilt. Die Bezüge des Deutschen Mitgliedes und der deutschen Beamten der Abwicklungsstelle trägt die Deutsche Reichsbahn, die Bezüge des Polnischen Mitgliedes und der polnischen Beamten der Abwicklungsstelle tragen die Polnischen Staatsbahnen. Alle sonstigen Personal- und sachlichen Ausgaben der Abwicklungsstelle tragen die Deutsche Reichsbahn und die Polnischen Staatsbahnen je zur Hälfte. Die Veranschlagung sowie alle Abänderungen und Ueberschreitungen bedürfen der Genehmigung der beiden Regierungen.

10) Die Abwicklungsstelle verrechnet ihre gemeinsamen Einnahmen und Ausgaben monatlich mit den zuständigen Eisenbahndirektionen unter Benutzung der örtlichen Eisenbahnkasse.

11) Biuro Obrachunkowe w Berlinie będzie załatwiała jak dotychczas za wynagrodzeniem obrachunek z wszelkimi zarządami kolejowymi za czas do 30 czerwca 1937 r. i prześle go Komisji Likwidacyjnej Urzędu Wagonowego. Komisja Likwidacyjna Urzędu Wagonowego przeprowadzi po dokonanej kontroli obrachunek z odnośnymi zarządami. Każdej z obu Dyrekcji przysługuje prawo wglądu do materiału obrachunkowego w Berlinie.

12) Komisja Likwidacyjna Urzędu Wagonowego ma prawo przeprowadzania kontroli w zakresie koniecznym dla zlikwidowania spraw tak w drodze pisemnej, jak też na miejscu w polskich i niemieckich władzach oraz jednostkach służbowych.

13) Na czas istnienia Komisji Likwidacyjnej oraz ze względu na to, że na zlikwidowanie tejże będzie potrzebnych kilka dni po 30 września 1937 r., przysługują do 15 października 1937 r., Członkom i urzędnikom Komisji Likwidacyjnej posiadane dotychczas prawa a mianowicie:

- a) Każde z układających się Państw zapewnia dyplomatyczne przywileje i ulgi Członkowi Komisji Likwidacyjnej, przynależnemu do drugiego Państwa.
- b) Członkowie i urzędnicy Komisji Likwidacyjnej korzystają, mieszkając na obszarze Państwa, do którego nie przynależą, na równi z obywatelami tego Państwa, z urządzeń publicznych istniejących w miejscu ich zamieszkania, a zwłaszcza z instytucyj ogólnej ochrony prawnej, kościelnych i szkolnych, oraz opieki w dziedzinie spraw mieszkaniowych i aprowizacyjnych.
- c) Przepisy wyjątkowe, dotyczące cudzoziemców, nie mają zastosowania do członków i urzędników Komisji Likwidacyjnej.
- d) Członkowie i urzędnicy Komisji Likwidacyjnej, przynależni do jednego z układających się Państw, zatrzymują na czas likwidacji otrzymane od Rządu drugiego Państwa dowody tożsamości, uprawniające ich do przekraczania granicy bez paszportu lub innego dokumentu i do przebywania w części byłego obszaru plebiscytowego, należącej do drugiego Państwa. W razie ewentualnych podróży służbowych poza były obszar plebiscytowy mają być im wyłączone potrzebne wizy bezpłatne.

11) Das Wagenabrechnungsbüro Berlin wird so wie bisher gegen Vergütung für die Zeit bis zum 30. Juni 1937 die Abrechnung mit sämtlichen Eisenbahnverwaltungen aufstellen und der Abwicklungsstelle des Wagenamtes übersenden. Die Abwicklungsstelle des Wagenamtes wird nach erfolgter Prüfung die Abrechnung mit diesen Verwaltungen vornehmen. Jeder der beiden Direktionen steht das Recht zu, in Berlin in die Rechnungsunterlagen Einsicht zu nehmen.

12) Die Abwicklungsstelle des Wagenamtes ist berechtigt, in dem für die Abwicklung der Geschäfte notwendigen Umfange Erhebungen bei den deutschen und polnischen Behörden und Dienststellen schriftlich oder persönlich anzustellen.

13) Für die Zeit des Bestehens der Abwicklungsstelle und da zu deren Auflösung noch einige Tage über den 30. September 1937 hinaus erforderlich sein werden, bleiben bis zum 15. Oktober 1937 für die Mitglieder und Beamten der Abwicklungsstelle die bisher zuerkannten Rechte vorbehalten und zwar:

- a) Jeder der vertragschliessenden Staaten sichert dem dem anderen Staate angehörenden Mitglieder der Abwicklungsstelle die diplomatischen Vorrechte und Befreiungen zu.
- b) die Mitglieder und Beamten der Abwicklungsstelle dürfen, falls sie in dem Gebiete des Staates wohnen, dessen Angehörige sie nicht sind, hinsichtlich der Teilnahme an den für ihren Wohnsitz bestehenden öffentlichen Einrichtungen, namentlich den Einrichtungen des allgemeinen Rechtsschutzes und des Kirchen- und Schulwesens sowie in Bezug auf die Regelung des Wohnwesens und der wirtschaftlichen Versorgung nicht schlechter gestellt werden als die Angehörigen dieses Staates.
- c) Ausnahmebestimmungen zu Ungunsten von Ausländern finden auf die Mitglieder und Beamten der Abwicklungsstelle keine Anwendung.
- d) Die einem der vertragschliessenden Staaten angehörenden Mitglieder und Beamten der Abwicklungsstelle behalten für die Zeit der Abwicklung die von der Regierung des anderen Staates ausgestellten Ausweise, die ihnen gestatten, ohne einen Pass oder ein sonstiges Ausweispapier die Grenze zu überschreiten und sich innerhalb des dem anderen Staate zugehörenden Teiles des ehemaligen Abstimmungsgebietes aufzuhalten. Für etwaige dienstliche Reisen ausserhalb des ehemaligen Abstimmungsgebietes sollen ihnen die erforderlichen Sichtvermerke unentgeltlich ausgestellt werden.

- e) Urzędnicy Komisji Likwidacyjnej korzystają w razie służbowego pobytu na obszarze Państwa, do którego nie należą:
- 1) ze zwolnienia od wszelkich opłat i podatków od poborów służbowych oraz innego wynagrodzenia, które otrzymują za swą działalność urzędową przy Komisji Likwidacyjnej, z wyjątkiem podatków komunalnych i kościelnych, oraz opłat szkolnych,
 - 2) ze zwolnienia od wszelkiego rodzaju świadczeń publicznoprawnych osobistych i rzeczowych,
 - 3) ze zwolnienia od sądownictwa zwykłego, o ile chodzi o ich służbową działalność, oraz od aresztu śledczego, chyba że idzie o ściganie zbrodni,
 - 4) ze zwolnienia od obowiązku składania świadectwa co do wydarzeń odnoszących się do ich urzędowej działalności, o ile Komisja Likwidacyjna nie zezwoli na złożenie świadectwa.
- f) Polscy urzędnicy Komisji Likwidacyjnej korzystają z wolności od niemieckich ceł wwozowych od wszelkich przedmiotów przeznaczonych dla ich osobistego lub urzędowego użytku lub zużycia, a sprowadzonych z Polski, oraz z wolności od niemieckich opłat wywozowych od wymienionych wyżej przedmiotów, które po użyciu odesłane zostaną z powrotem do Polski. Zakazy przywozu i wywozu układających się Państw nie będą stosowane do tych przedmiotów w powyższym zakresie. Odprawa celna przedmiotów, co do których ulgi te będą wymagane, odbywa się w urzędzie celnym właściwym dla miejsca zamieszkania urzędnika, domagającego się ulgi, w stosunku do niego i do jego domowników, na podstawie przedłożonego zaświadczenia polskiego Członka Komisji Likwidacyjnej. Układające się Państwa zastrzegają sobie zarządzenia dalszych środków nadzorczych w razie potrzeby na podstawie wzajemnego porozumienia się.
- g) Najpóźniej do 16 października 1937 r. należy zwrócić odnośnym Rządom wydane Członkom i urzędnikom Komisji Likwidacyjnej w myśl powyższych przepisów dowody tożsamości.
- e) Die Beamten der Abwicklungsstelle geniessen, soweit sie sich dienstlich in dem Gebiete des Staates aufhalten, dessen Angehörige sie nicht sind:
- 1) Befreiung von allen Abgaben und Steuern auf das Gehalt und die übrigen Einnahmen aus ihrer dienstlichen Tätigkeit bei der Abwicklungsstelle mit Ausnahme der Kommunal- und Kirchensteuern sowie der Schulabgaben,
 - 2) Freiheit von jeder Art öffentlich-rechtlicher persönlicher Dienst- und Sachleistungen,
 - 3) Befreiung von der ordentlichen Gerichtsbarkeit in Ansehung ihrer dienstlichen Tätigkeit sowie von der Untersuchungshaft, sofern es sich nicht um die Verfolgung wegen eines Verbrechens handelt,
 - 4) Befreiung von der Pflicht zur Ablegung eines Zeugnisses über Vorgänge, die ihre amtliche Tätigkeit betreffen, soweit nicht die Abwicklungsstelle Ablegung des Zeugnisses gestattet.
- f) Die polnischen Beamten der Abwicklungsstelle geniessen Freiheit von den deutschen Einfuhrzöllen für alle zu ihrem persönlichen oder dienstlichen Gebrauch oder Verbräuche bestimmten Gegenstände, die sie aus Polen einführen, und Freiheit von den deutschen Ausfuhrabgaben für diejenigen der bezeichneten Gegenstände, die sie nach gemachtem Gebrauche nach Polen zurückführen. Die Ein- und Ausfuhrverbote der vertragschliessenden Staaten finden auf diese Gegenstände keine Anwendung. Die Abfertigung der Gegenstände, für die diese Vergünstigungen in Anspruch genommen werden, erfolgt auf dem für den Wohnort des die Vergünstigung in Anspruch nehmenden Beamten zuständigen Zollamt für ihn und seine Haushaltsangehörigen gegen Vorlage einer Bescheinigung des Polnischen Mitgliedes der Abwicklungsstelle. Die vertragschliessenden Staaten behalten sich vor, gegebenenfalls im beiderseitigen Einvernehmen, weitere Aufsichts-massnahmen anzuordnen.
- g) Spätestens bis zum 16. Oktober 1937 sind die den Mitgliedern und Beamten der Abwicklungsstelle nach vorstehenden Bestimmungen ausgestellten Ausweise an die für sie zuständige Regierung zurückzugeben.

14) Polskiemu Członkowi i polskiem urzędnikom Komisji Likwidacyjnej będą udzielane jak dotychczas przez Urząd Dewiz Nadprezydenta Skarbowego dla Śląska na wniosek Niemieckiego Członka Komisji Likwidacyjnej miesięczne zezwolenia upoważniające do wyniany na walutę polską i wywozu do Polski wypłacanych im w kasie stacyjnej w Beuthen O/S należności (uposażenia, koszty podróży itd.). Podobne zezwolenia na ten sam cel będą udzielane nadal Niemieckiemu Członkowi i niemieckim urzędnikom Komisji Likwidacyjnej w razie koniecznych wyjazdów służbowych do Polski.

14) Dem Polnischen Mitgliede und den polnischen Beamten der Abwicklungsstelle werden, wie bisher, von der Devisenstelle des Oberfinanzpräsidenten Schlesien auf Antrag des Deutschen Mitgliedes der Abwicklungsstelle monatlich Genehmigungsbescheide ausgestellt werden, die sie berechtigen, ihre von der Bahnhofskasse Beuthen O/S. gezahlten persönlichen Bezüge (Besoldungen, Reisekosten usw.) in polnische Währung umzuwechseln und nach Polen zu verbringen. Ebenso werden dem Deutschen Mitgliede und den deutschen Beamten der Abwicklungsstelle für notwendige Reisen nach Polen Genehmigungen für denselben Zweck auch fernerhin erteilt werden.

15) Poszczególne prace likwidacyjne z obrachunku czynszu wagonowego, które będą musiały być załatwione jeszcze po 30 września 1937 r. zostaną załatwione wspólnie przez właściwe Dyrekcje Kolejowe i w porozumieniu z Biurami Obrachunkowymi Polskich Kolei Państwowych oraz Kolei Rzeszy Niemieckiej.

15) Einzelne Abwicklungsgeschäfte aus der Wagenmietabrechnung, die nach dem 30. September 1937 noch zu erledigen sind, werden von den zuständigen deutschen und polnischen Eisenbahndirektionen gemeinsam und im Einvernehmen mit den Abrechnungsstellen der Deutschen Reichsbahn und der Polnischen Staatsbahnen erledigt werden.

Zaznajomiwszy się z powyższymi porozumieniem, uznaliśmy je i uznajemy za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych; oświadczamy, że jest przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 9 lipca 1937 r.

(—) *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów:

(—) *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *Beck*

